

Elhunyt Szetei József

Dr. Szetei József, az MSZMP Csongrád Megyei Oktatási Igazgatóságának közelmúltban elhunyt igazgatóhelyettese 1936. július 16-án Szegeden született. Általános iskolai tanári, középiskolai tanári képesítést, bölcsészdoktori címet és felsőfokú politikai végzettséget szerzett. 1963-ban lett az MSZMP tagja, a munkásmozgalomban 1950 óta vett részt. Súlyos betegség után 1989. július 2-án, váratlanul halt meg. Temetéséről később történik intézkedés.

Az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága saját halottjának tekinti.

MSZMP Csongrád Megyei
Bizottsága

Párt legyen, vagy ne?

Az MDF nyilatkozata

Az MDF választmányának június 24-i határozata, amely a tagság véleményének kikérése után született meg, s bejelentette az MDF párttá válásának szándékát, amely párttá válást végső fokon az országos gyűlés hivatott kimondani, sajnálatos módon ellentétes indulatokat kavart fel az MDF tagságában.

Ezért az elnökség az MDF szellemi és mozgalmi egységének és békéjének megőrzése végett, bizottságot küldött ki azzal a feladattal, hogy dolgozza ki az MDF-nek, mint szellemi-politikai mozgalomnak, vala-

mint az MDF-nek, mint politikai pártnak egyidejű működéséhez szükséges szervezeti, technikai és politikai feltételeket. E bizottság tagjai: *Antall József, Csoóri Sándor, Csurka István, Fűr Lajos.*

A bizottság 1989. július 17-én tesz jelentést az elnökségnek. E nyilatkozat megtételében, valamint a bizottság kiküldésében az elnökséget az vezérelte, hogy megőrizze az MDF-nek, mint a magyar társadalom legnagyobb független szervezetének, jövődó pártjának és szellemi mozgalomának hatékony működéséhez feltétlenül szükséges erkölcsi egységét.

Az elnökség 1989. szeptemberére összehívja az **MDF második országos gyűlését.**

Az MDF
Országos Elnöksége

Az egyházpolitika megújításáról

Egyházi személyiségek nyilatkozata

A magyar egyházpolitika állami irányításának, az állam és az egyház viszonyának újragondolását jelzi, hogy július 1-jei hatállyal megszűnt az Állami Egyházi Hivatal. Ugyanakkor — elsősorban a kapcsolatok szabályozásának feladatával — a közeljövőben megkezdjük munkáját a Minisztertanács Egyházpolitikai Titkársága, valamint az egyházak és az állam közötti kontaktusban felmerülő problémák megvitatására az Országos Vallásügyi Tanács. Ez utóbbi testület vezetésére a miniszterelnök vállalkozott, titkára a művelődési miniszter, s tagjai a különböző egyházak, vallási felekezetek képviselői. A hivatal megszűnésével, illetve a két új intézmény létrehozásával kapcsolatos vélemények iránt érdeklődött több vallási vezetőtől az MTI munkatársa.

Tóth Károly református püspök nagy jelentőségű változásokért értékelte a döntést, amelynek hatásait azonban még nem lehet felmérni. A gyakorlatban mutatkozik majd meg, hogy az elképzelésekből mi válik valóra. Megítélése szerint a döntés mögött az az elvi állásfoglalás húzódik meg, amely most a kormányzat politikáját is jellemzi, s amelynek célja az autonóm testületek önállóságának visszaállítása.

Nincs szükség az elmúlt 40 esztendő sérelmeit felemlíteni, arra azonban érdemes emlékeztetni: a magyar egyházpolitikát alapjában különböztette meg a többi szocialista országtól, hogy felismerte, a párbeszédes módszer, a dialógus eszközzel kell a problémákat megoldani, a konfliktusokat — amennyire lehetséges — elkerülni, s az együttműködést biztosítani az új társadalom intézményei és az egyház között. Ezek megvalósítása minden hiba és visszaélés ellenére is nagy részt sikerült — hangsúlyozta Tóth Károly, majd a továbbiakban kijelentette: — Az új helyzet új módszerekre kíván. Ezért a Református Egyház azt várja a Vallásügyi Tanácstól, hogy az állam és az egyház viszonyának minden elvi kérdését megvitatja, bevonja a munkájába az egyházak, felekezetek, vallási közösségek képviselőit is, így garantálva azt, hogy tudtukkal, részvételükkel, közreműködésükkel születnek meg a döntések elvi kérdésekben. A titkárság megítélésünk szerint ügyműködés funkcióit lát-hat el. (Ez a korábbiakhoz viszonyítva jelentős változást mutat, ugyanis az Egyházi Hivatal ideológiai alapon politizált.)

Szükség van az egyházak és az állam együttműködésének rendezettségére azért is, mert számos olyan jogi, pénzügyi kérdés merült fel naponta, amelyek tisztázása, megoldása csak állami hivatalok közreműködésével lehetséges. Ezek koordinálása jelentős feladat. Az egyházak érdeke, hogy ennek rendezett formái legyenek — állapította meg Tóth Károly. — Kiemelkedő terület az egyházak szociális tevékenysége: ma valamennyi magyarországi vallási közösség komoly szociális munkát végez. Részt vesznek az öreg- és csecsemőotthonok fenntartásában, szellemi fogyatékosok gondozásában, jelentős társadalmi tevékenységet fejtenek ki az alkoholisták, a kábítószeresek, a cigányok körében. Elismérelt a nemzetközi kapcsolatok ápolása: a magyar egyházaknak széles körű kontaktusai vannak a határokon kívül is. Mindez jelzi, hogy az egyházak, vallásfelekezetek részt kívánnak venni a magyar nemzet megbecsülésének, tekintélyének növelésében, s ezt hazafias kötelességüknek tekintik. Az együttműködés egy további területe az oktatás, a közművelődés, az iskola, amelynek ügyintézése az Egyházpolitikai Titkárság feladata lesz.

Szükség van az egyházak és az állam együttműködésének rendezettségére azért is, mert számos olyan jogi, pénzügyi kérdés merült fel naponta, amelyek tisztázása, megoldása csak állami hivatalok közreműködésével lehetséges. Ezek koordinálása jelentős feladat.

Schöner Alfréd végezetül megosztotta gondolatait az újságíróval arról is: vajon a továbbiakban melyik szerv vállalja fel az egyházak, felekezetek gazdasági ügyeit, az államsegélyekkel, vagy az alapítványokkal kapcsolatos intézmi valók? Megítélése szerint ugyanis ma még meghatározatlanok a feladatkörök, nem rajzolódtak ki a konkrét elképzelések. Az új intézmények részéről csupán tapogatózást tapasztaltak a vallási közösségek.

A Katolikus Egyház képviselőjében Bíró Imre kanonoktól érdeklődött az újságíró. Az egyházi személyiség utalt arra, hogy generációja tényként fogadta az Egyházi Hivatal létét, amellyel az elmúlt évtizedekben kapcsolatot létesített, s közvetítő szervként ismertte el a pápa is. Most a pütközi, társadalmi fejlődés olyan szakaszhoz érkezett, amikor az egyház — és az azt körülvevő társadalom —, valamint az állam közötti viszonyt ezentúl a Vallásügyi Tanács koordinálja. Bíró Imre úgy fogalmazott: e szerv hatékony tevékenysége a jó együttműködés feltétele, s ennek nyomán várhatóan még közvetlenebb lesz a kapcsolat az egyházi és az állami vezetők között. Az egyház ezentúl is jelen lesz a társadalom életében, s hogy hatékonyan tudja végezni küldetését, keresi a jó viszonyt azokkal, akiken ez múlik. A Vallásügyi Tanács megalakításával, véleménye szerint, elsősorban az emberek szolgálata került előtérbe, amelynek célja életünk kiteljesedése, békés életük, előrejutásunk biztosítása.

Betöltötte történelmi küldetését az Egyházi Hivatal — állapította meg Viczián János, a Magyarországi Szabadegyházak Tanácsának elnöke, hangsúlyozva, hogy az Egyházpolitikai Titkárság, valamint az Országos Vallásügyi Tanács létrehozása elé nagy várakozással tekintenek a kisebb egyházakhoz, vallási felekezetekhez tartozók. Elmondta: kevés információval rendelkezik az új testületekkel kapcsolatos elképzelésekről. Amennyiben azonban elsősorban tanácsadó szerepet vállalnak, érzése szerint a vallási közösségek bátorítást kapnak további tevékenységükhöz.

Kun Erzsébet

Meghosszabbították a SZOTE rektorának megbízatását

A Minisztertanács további három esztendőre nevezte ki a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem rektorának Szilárd János egyetemi tanárt, az Ideg- és Elmegyógyászati Klinika igazgatóját.

A József Attila Tudományegyetemen 1939. július 1-jei hatállyal a művelődési miniszter egyetemi tanárnak nevezte ki Csetri Lajost (I. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszék), Anderle Adámot (Középkori Egyetemes és Latin-Amerika Történeti Tanszék), Novák Mihályt (Általános és Fizika Kémiai Tanszék), Hatvani Lászlót (Analízis Tanszék) és Borzoltot (Optikai és Kvantumelektronikai Tanszék).

Egyetemi docensek lettek a JATE-n: Széles Klára (II. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszék), Berta Árpád (Al-

Kinevezések, kitüntetések

tajisztika Tanszék), Zakar András (Pszichológia Tanszék), Raffay Ernő (Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszék), Csirikné Czachesz Erzsébet (Neveléstudományi Tanszék), Fenyvesi István (Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Fábri Károly (Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Gyémánt Iván (Elméleti Fizikai Tanszék), Visy Csaba (Általános és Fizikai Kémiai Tanszék), Szenté Magdolna, Baranyi Attila és Toldi József (mindhárman Összehasonlító Élettani Tanszék), Krisztin Tibor (Halmazelméleti és Matematikai Logikai Tanszék), Erdőhelyi András (Szilárdtest és Radiokémiai Tanszék), Vermes Domokos (Analízis Alkalmazásai Tan-

szék), Mécs Imre (Biotechnológiai Tanszék), Maroy Péter (Genetikai Tanszék), Várnay Ernő (Közgazdasági Tanszék), Kanyó Ferenc (Politikaelméleti és Jelenkortörténet Tanszék) és Bollobás Enikő (Angol Nyelvi és Irodalmi Tanszék).

A Semmelweis-napi ünnepségsorozatban a lapunkban korábban közölték mellett Kiváló Orvos kitüntetést kapott Bodosi Mihály egyetemi tanár (Idegsebészeti Klinika), Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Papp Mihályné asszisztens (SZOTE); Jamniczky Jenőné laboratóriumi asszisztens (SZOTE Központi Izotópdigagnosztikai Laboratórium) pedig Miniszteri Dicséretet kapott.

Orgonahangverseny a dómban

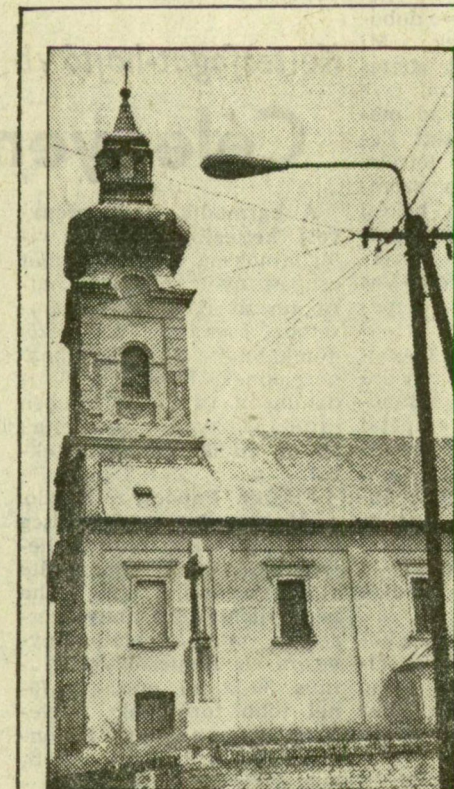
Virágh András, a székesegyház hétfő esti vendége nemcsak kitűnő orgonista kvalitásairól adott bizonyítást — ezúttal felnőtt és szép számú hallgatóság előtt —, hanem arról is, hogy helyhez és időhöz tudja szervezni, alakítani műsorát. A hét számból álló (kvázi hidformában elrendezett) program olyan darabokat vonultatott fel, melyek egy nyáresti, javarészt turistákból álló közönség számára a napi nézelődés, forgolódás után felvillanyozó élményt jelentettek, és nem olcsó népszerűsége törekvéde, hanem úgy, hogy nagyszerű szerzőktől nagyhatalmú darabokat — attraktív módon — szólaltatott meg. Persze a dóm hangszerezhöz és hangzsteréhez alkalmazkodva, amelyen és ahol a karakteresen és erőteljesen eltérő színek, a fenséges hangmasszák különleges és egyedi értékű hatással alkalmazhatók.

Bach e-moll preludium és fűgája máris úgy indult, hogy Virágh látszólag szabadjárá engedte a szelleme- ket, de közben éreztük, hogy erős kézzel és tervező akarral uralkodik a fenséges seregen. Ebben a hangzsvilágban olykor úgy tűnik, mintha a darab barokk diszsonanciái modern hangzsvilágban is elegyednének, hiszen a hangok több másodperces utólete révén idegen harmóniák is összeszólnak, sajátos élményben részesítenek, ám a fűga végére a szertekalandozó szólamok hazatérnek, megnyugszanak, kismulnak a fényes E-dúr hangzat jótékony öblében.

Az est énekes közreműködője Szonda Eva volt, akinél a legnagyobb pozitívum a negatívok sorából adódik: nem a bevált sablonok szerint választja műsorát (például nem az agyonénekel schuberti Ave Mariát, hanem Dvorák gyönyörű *Üdvözlégyét* énekelte), nem csúszkál, nem vibrálja túl a dallamvonalakat, és nem él az énekes előadás filléres manírjaival. Ezzel szemben szép, ki egyenlített hangon énekel, szolid tartással, az orgona adta közegbe simán merülve. Kár, hogy ez a közeg a kellenél egy csipetnyivel vaskosabb volt — egy ösztövérebb „felrakás” jobban szolgálná a vokális Bach és Händel ügyét. A János-pasióbból és a *Dettingeni Te Deumból* hallottunk egy-egy áriát, majd később a négy dal révén újra felfedeztük Dvorákot, a nagy dallamteremtőt. Mert a továbbiakban a romantika világába léptünk. Mendelssohn szonátájában nem annyira a mesékben álmódó, mint inkább a bachi ösvényt kereső költő jutott szóhoz. Liszt *Funerailles* ügyében pedig egyetérték a lelkes és felkészült műsorvezető — Zelinka Tamás — véleményével: ez a darab valóban orgonán szólal meg a legmélto-bban. A gyász jajszava, a meditáció bensősége, a felhorgadó indulatok viharai olyan közegben jelentkeznek, mely egyébként Liszt szuverén sajátja: hiszen kedvvel, gyakran és értőn nyúlt maga is az orgonához. Az eredeti zongoramű átírata Koloss István munkája.

A műsort Marcel Dupré variációi zárták, két dolgot bizonyítva: hogy ugyanis a szerző és az előadó egyaránt mestere az orgonának. Bámulatos színek szólaltak meg, erő és elegancia az alapul vett karácsonyi ének bensőséges vonalára szabva. Ezen az esten az orgona is kített magáért: a hangszerek királya engedelmesen szolgálta a művész képzletét.

Meszlényi László

Somogyi Károlyné felvétele

Merről kapja a legtöbb esőt?

Szélfújta templomtornyok

Nincs könnyű helyzetben a görögkeleti egyház. A vallásukat gyakorló hívők száma fogyóban, egyre kevesebbet tudnak áldozni parókia-juk fenntartására. Papjaik az egyházközség adományából élnek, templomaikra már nem jut pénz. Még akkor sem, ha ezek olyan értéket képviselnek, amelyek nem mehetnek veszendőbe.

Környezetünkben két ilyen templom is van: az egyik a város szívében, a másik valamivel messzebb, Szőregben. Allapotuk csöppet sem szivderítő.

A dóm „árnyékában” áll a görögkeleti szerb templom, amelyet a gyerekek szeretett Mikulásának, azaz Szent Miklósnak szenteltek. Barokk ikonostázát, tornyán a szent keresztjét sokszor megcsodáltuk. Sebei miatt, amelyeket az idő ejtett rajta, már csak szomorkodhatunk. Teteje beázik, frekkóit pusztítja az esővíz. Külső falairól néha ijesztő méretű vakolatdarabok csapdognak a földre. A múlt században villám sújtotta. Háromszor restaurálták, legutóbb 1960-ban. Időseink lenne tehát, hogy újra gondjaikba vegyék az erre illetékesek. Bízunk

benne, hogy így is lesz: néhány hete Szegeden járt az Országos Műemlék Felügyelőség vezetője, és tárgyalt a város vezetőivel. Pénzszűrésben egyelőre ötleteik voltak...

A szőregi templom valamivel szerencsésebb helyzetben van, noha a műemlék jellegű épület utolsó álmegőrző felújítása 1912-ben volt. A nedvesség okozza ott is a fő gondot, alulról-felülről egyaránt áztatja a falakat. A külső vakolat sem viseli már el a megpróbáltatásokat, meglátszik, merről kapja a legtöbb esőt. Tornyát alaposan megtépázták a viharok, a szél a bádagozást is elkezdte. A tető sok helyen foghíjas, a padlás galambok lakóhelye.

A városi tanács egymillió forintot biztosít a külső felújításra. A költségvetés szerint még egyszer ennyi kellene. Ha megvalósulnak a tervek, idén áprileig elvégzik a bádagozási munkákat, és a toronyra is új vörösréz burkolat kerül.

Nagy szükség lenne a további támogatásra is, mert a szakvélemények szerint a teljes felújítás sem várhat öt évnél tovább.

Ny. P.